

Polna uveljavitev

Delegatski sistem je tudi v praksi postal integralni del sistema samoupravljanja

Na prvi decembrski seji, kajti v tem mesecu je predvidena še ena seja občinske skupščine, so delegati vseh treh zborov obravnavali oceno delegatskega sistema in uresničevanja delegatskih odnosov v naši občini v zadnjih treh letih. Razen tega pa še:

- poročilo, ki ga je o svojem delu pripravila komisija za družbeno nadzorstvo;
- predlog za izdajo zakona o družbenoekonomskih osnovah svobodne menjave dela;
- osnutek odloka o prenehanju veljavnosti odloka o ustanovitvi Sklada za urejanje mestnega zemljišča na območju občine Center, ter še nekatere druge pomembne točke s področja urbanizma.

Že v juniju je občinska konferenca SZDL obravnavala gradivo za oceno delovanja delegatskega sistema v naši občini. Iz gradiva in predhodnih ocen v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih je konferenca ugotovila, da je delegatski sistem v preteklem triletnem obdobju dejansko dobil polno veljavo in postal del naše skupne samoupravne socialistične zavesti. Obenem pa ugotavlja tesno povezanost z razvojem samoupravnih odnosov v naših delovnih sredinah. Marsikje bo potrebno še izboljšati položaj delegacij. Kljub temu, da so bile v obdobju uveljavljanja delegatskega sistema odpravljene mnoge pomanjkljivosti in pridobljene dragocene izkušnje, je celotna ocena vendarle kritična, saj ugotavlja tudi nekatere slabosti, ki jih bo potrebno odpraviti. Ocena, ki je bila tokrat podana delegatom pa v posameznih poglavjih prinaša tudi predloge konkretnih ukrepov za nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema in dela v občinski skupščini.

Ena od najpomembnejših ugotovitev je, da se je v delegatskih bazah tako v združenem delu kot v krajevnih skupnostih od leta 1974 marsikaj spremenilo. V naši občini narašča število zaposlenih, zato je potrebno v zboru ZD povečati število delegatskih mest. Prav tako se menja struktura, zato bo v bodoče urejal število mest za področja posebnih odlokov, ki omogoča lažje usklajevanje, kot občinski statut. Ob oceni delegatske baze zbora krajevnih skupnosti pa je ena od najpomembnejših misli ta, da bi imela v bodoče vsaka krajevna skupnost v zboru enako število delegatskih mest.

Skupen problem obeh zborov je osip delegatov, kar je v nekaterih delegacijah predstavljal že resne ovire za nadaljnje delo. V prihodnjem mandatnem obdobju bo zato potrebno izvajati nadomestne volitve v skladu z zakonom.

Vsebina dela zborov je bila zahtevna in bogata, saj so zbori obravnavali skupaj 207 zadev. Občinska skupščina je le v 42% primerov odločala kot najvišji organ oblasti ter se je predvsem uveljavila kot organ družbenega samoupravljanja v občini. Vse pomembnejše odločitve so zbori skupščine sprejemali po dvofaznem postopku, tako da je bila dejansko dana vsem možnost oblikovanja končnega predloga.

Aktivnost delegatov pri delu zborov je ocenjena kot sorazmerno dobra. Poprečna udeležba delegatov v razpravah na zboru krajevnih skupnosti je 76 procentna.

Nad delom konferenc za zbor združenega dela zaradi izredno široke delegatske baze ni mogoče imeti točnega pregleda, delegati posameznih konferenc delegacij pa so sodelovali v razpravah na sejah zborov poprečno na 21% sej. Za delo družbenopolitičnega zbora pa velja ugotovitev, da je deloval enotno, in da so bili sklepi vedno soglasno sprejeti.

Udeležba delegatov na sejah zborov je bila v preteklem obdobju, ki ga zajema ocena, dobra. Tako je bilo v poprečju prisotnih: na sejah zbora združenega dela 50 delegatov (zbor ima 60 delegatskih mest), na sejah zbora KS je bila poprečna udeležba 94,3 procentna in na DPZ 70 procentna.

Ob zaključku so ocenili tudi informiranje pri katerem pogrešajo zlasti tekoče informacije. Zato bo potrebno v prihodnjem obdobju poiskati ustrezne sistemske rešitve ter v celoten sklop informiranja, v večji meri kot doslej, vsebinsko vključiti tudi Dogovore, glasilo OK SZDL Ljubljana-Center.

A. B.

IZ GLASIL ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

(Ne)dejavnost članstva

Zadnja kongresa ZKJ in ZKS sta natančno opredelila idejnopolično organizacijsko vlogo osnovnih organizacij ZK v času intenzivnih družbenopolitičnih in ekonomskih sprememb. Pa vendar teh nalog niso vsepovsod speljali v praksi tako kot je treba. V glasilu organizacije združenega dela GP »Tehnika« Ljubljana smo zasledili izredno kritičen tekst D. Cibicove, ki se nanaša na delo osnovne organizacije Zveze komunistov omenjene delovne organizacije.

V prispevku med drugim beremo, da komunisti v tej osnovni organizaciji ne morejo biti zadovoljni s svojim delom že zaradi tega, ker v celem letu niso imeli več kot enega ali dva sestanka. V nadaljevanju pa avtorica opozarja, da pri tem ne misli, da se aktivnost komunistov lahko vrednoti izključno s številom sestankov, čeprav je tudi to pomemben pokazatelj dejavnosti.

»Brez sestanka tudi dogovora o skupni akciji ne more biti,« piše D. Cibic. V prispevku avtorica omenja nekaj nalog, ki so bile zastavljene, ki pa niso bile uresničene predvsem zaradi subjektivne malomarnosti. »Vzroke naše pasivnosti gotovo ne smemo iskati v (ne) delu tega ali onega sekretarja, pač pa v (ne) delu vsesih nas, saj nam statut ZK daje pravico (in nalaga dolžnost!), da zahtevamo sklic sestanka in sprožimo ustrezen problem, toda te svoje pravice ne uresničujemo. Sekretariat se po svojih najboljših močeh loteva določene problematike – o tem ne bi smeli dvomiti; toda toliko časa, dokler se obravnavanje problemov, ki so za življenje in delo celotnega kolektiva bistvenega pomena, ne prenese v osnovne organizacije ZK, je tako delo forumsko in zato nesprejemljivo,« razmišlja D. Cibic.

Svoj prispevek pa zaključuje z besedami: »Če bi hoteli samokritično narediti bilanco konkretnih akcij, ki smo jih komunisti v letošnjem letu opravili, potem bi razen enega predavanja in nekaj mlačnih sprememov mladih v naše vrste, težko našli še kaj! Zadnji čas je, da o tem resno razmislimo!«

Milena Car-Drlje

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE »DELAVSKEMU OBZORNIKU«

Osoje št. 3 so spomenik

Delegacija republiškega odbora Zveze sindikatov Slovenije je na pročelju hiše Osoje št. 3 odkrila spominsko ploščo, kjer sta v stanovanju Bernotovih, leta 1935 in 1936, delovala uprava in uredniški odbor »Delavskega obzornika«.

»Delavski obzornik« je bil legalni list Komunistične partije Slovenije, ki je bil ustanovljen z nalogo, da slovenske delavce poveže v njihovem stavkovnem gibanju v enotno delavsko fronto. Urejali so ga Franc Leskošek, takrat predsednik Strokovne komisije in tajnik Pokrajinskega odbora Zveze kovinarskih delavcev, jeseniški komunist in pisatelj Tone Cufar ter ljubljanski kovinar in delavski pesnik Rudi Rojč.

List se je zavzemal za enotnost delavcev ne glede na verske in politične razlike, za povezanost boja delavcev, brezposelnih in kmečkega proletariata. Poudarjal je, da je samo v delavskih organizacijah tista moč, ki je potrebna za izbojevanje temeljnih pravic delavcev in se ne sme zadovoljiti s kratkotrajnimi dosežki meznega gibanja, temveč mora do konca izbojevati celovite človekove pravice in svoboščine.

Obsojal je vse slabosti, ki so krhale enotnost delavstva ter ob analizi konkretnih delavskih akcij in stavk opozarjal na napake. Bralce je tudi obveščal o gibanju delavcev v drugih državah in o njihovih izkušnjah. Časopis so leta 1936 prepovedali, kljub temu pa je odigral svojo pomembno vlogo, saj je povedal slovenskemu delavskemu razredu, kako naj se postavi, da bo v boju zmagal.

V spomin na kratkotrajno, a izredno pomembno delovanje in izhajanje »Delavskega obzornika«, je predstavnik sindikata Humbert Gačnik slovesno odkril spominsko ploščo in jo izročil v varstvo osnovni organizaciji sindikata Slovenijales, TOZD »500«, v krajevni skupnosti Stara Ljubljana.

Popravek članka

PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR LJUBLJANA

Drugi (srednji) stolpec članka, odstavek spodaj, se pravilno glasi: Delovanje zbora omogočajo: Ljubljanska kulturna skupnost in Zveza kulturnih organizacij, Skupščina mesta Ljubljane in Republiški odbor ZKB NOV Slovenije. Del dohodkov zbor uresničuje neposredno. Kulturna skupnost Slovenije in še druge skupnosti prispevajo zboru del

denarja za plačilo stroškov gostovanj zbora izven Slovenije in v tujini. Zadnji stavek v prvem odstavku tretjega stolpca zgoraj se spremeni tako, da se glasi: Izvršni svet Skupščine SRS, Skupščina mesta Ljubljane skupno s Samoupravnimi stanovskimi skupnostima mesta in občine Ljubljana-Center ter Ljubljanska kulturna skupnost so materialno in formalno-pravno omogočile zboru pridobitev, preureditev in opremo novih prostorov v Mestnem domu, Krekov trg 2/II.

Franci Kolar
predsednik IO PPZ Ljubljana

OKROGLA MIZA O URESNIČEVANJU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU (II)

Tržišče, bančništvo, zakonodaja...

Uvodoma smo v prejšnji številki omenili, da je osrednja naloga gospodarstva predvsem uresničevanje zakona o združenem delu, seveda ne le tako, da v svojih aktih zamenjamo besede in stavke, temveč da zdravo gospodarimo in ne pričakujemo – kadar slabo planiramo, izdelujemo in prodajamo – v nedogled pomoči širše družbe.

Naj še enkrat omenimo, da so se vabilu na Okroglo mizo Dogovorov odzvali vsi povabljeni – predstavniki Angore, Autocommerca, Emone, Emone-Centromerkurja, GHT, Ljubljanske banke, Kompas, Komunalnega podjetja Ljubljane, Iskra-Vege, Zmaja, Pletenine, Tribune, Medobčinskega odbora GZS za Ljubljano in izvršnega sveta SOB Ljubljana-Center. V tem nadaljevanju so spregovorili o pozitivnih gibanjih v svojih delovnih organizacijah ter o drugih razmišljanjih v zvezi z vpeljevanjem ustave, zakona o združenem delu ter ostalih družbeno dogovorjenih norm v prakso.

uredništvo

Štirje Ljubljančani v avtomobilu

Stanko Iljaž: Mogoče smo res specifična branža, ki pa je po našem mnenju nadvse pomembna, saj

pridejo v Ljubljani štiri osebe na eno osebno vozilo. V devetih mesecih smo v Autocommercu dosegli nekatere rezultate, ki smo jih načrtovali šele do konca leta. Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je 35 proti 65, rast dohodka

pa prehiteva rast osebnih dohodkov za 12 odstotkov. Vzrok ugodnim rezultatom ni le konjunkturna na našem in zahodnem tržišču, ampak tudi to, da smo začeli uvajati stabilizacijske ukrepe že dolgo prej, preden je Skupščina Jugoslavije sprejela zakon o združenem delu. Ko je začela Jugoslavija uvažati moderno avtomobilsko industrijo, smo kot tedaj pretežno zastopniško podjetje videli ne samo prodaja v Jugoslavijo preko avtomobilske tovarne, to pa je za 30 do 40 odstotkov dražje, kot če bi kupovali rezervne dele direktno pri proizvajalcu. Na območju vse Jugoslavije zneso to milijone mark. Kupovanje rezervnih delov direktno pri proizvajalcu je ena naših temeljnih postavk, na ta način smo v enem letu privarčevali 2,2 milijona mark. Takšna pobuda, ki bi jo dal neki organ in bi veljala za vse uvoznike, bi nam krepko pripomogla izboljšati zunanjetrgovinsko bilanco. Drug problem so servisi. Doselej so bili motivirani za kupovanje čim dražjega materiala s čim večjim rabatom, tako so včasih, sicer nepravilno, reševali zgubo zaradi neustrezne cene ure servisne usluge. Z novimi predpisi o cenah je teh špekulacij konec, po

našem petletnem načrtu, zaradi tega pa se bomo preselili za Bežigrad. Opozoril bi tudi na to, da vedno večje restrikcije onemogočajo načrtovanje dohodka. Menimo, da bi se morali v republikli ali pa tudi v občini Center sestati zastopniki, da ne bi več uvažali ogromno repromateriala po višjih uvoznih deviznih cenah, kot pa je to potrebno. Pogosto se dogaja, da dobavitelj rezervnega dela le-tega prodaja v Jugoslavijo preko avtomobilske tovarne, to pa je za 30 do 40 odstotkov dražje, kot če bi kupovali rezervne dele direktno pri proizvajalcu. Na območju vse Jugoslavije zneso to milijone mark. Kupovanje rezervnih delov direktno pri proizvajalcu je ena naših temeljnih postavk, na ta način smo v enem letu privarčevali 2,2 milijona mark. Takšna pobuda, ki bi jo dal neki organ in bi veljala za vse uvoznike, bi nam krepko pripomogla izboljšati zunanjetrgovinsko bilanco. Drug problem so servisi. Doselej so bili motivirani za kupovanje čim dražjega materiala s čim večjim rabatom, tako so včasih, sicer nepravilno, reševali zgubo zaradi neustrezne cene ure servisne usluge. Z novimi predpisi o cenah je teh špekulacij konec, po

sledica tega pa se bo verjetno kazala v zgubi mnogih servisov. Zaradi naše počasne administracije so lani, ko je zapadel sneg, rešilni avtomobili obstali, ker niso dobili zimskih gum, čeprav ustreznih doma nismo delali, uvoz le-teh pa je bil prepovedan. Pa ne le rešilni avtomobili, tudi avtomobili tistih, ki so take ukrepe sprejeli.

Še nekaj besed o uresničevanju zakona o združenem delu. Naše komisije za njegovo uveljavljanje so delavne, že dolgo je tega, kar smo združili delo in sredstva z drugimi organizacijami. Pravega dohodkovnega odnosa v celotnem reprodukcijskem procesu pa v našem povezovanju še nismo našli. Morda smo bili mi kot trgovina malce negativno prikazani kar se tiče povezovanja z industrijo, opozoril bi zato, da nam je težko priti z industrijo dlje od klasičnih kupoprodajnih pogodb, hočem reči, da industrija sama tudi ne kaže dovolj razumevanja za povezovanje.

Verjetno bi bilo dobro, če ne bi poslušali samo, da je nekdo nerenabilno gospodaril, ampak da bi spregovoril tudi kaj o vzrokih. Odkrivanje teh vzrokov bi pomenilo boljše gospodarjenje tudi za druge.

Učinkoviti ukrepi

Bojan Picelj: Naj začnem s tega konca, čeprav sem prej nameraval drugače. Poleg svoje osnovne funkcije sem bil izvoljen za predsednika sanacijske komisije Mo-